Annus V. - Vol. V. Die 27 Septembris 1913. Num. 15.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

SUMMARIUM

I. *Acta Pii PP. X:* Litterae apostolicae, pag. 417; Epistolae, pag. 420. — II. *Suprema S. Congr. S. Officii:* De indulgentiis Cruciibus Missionum adnexis, pag. 429. — III. *S. Congr. Consistorialis:* Erectio dioecesum, pag. 430. — IV. *S. Congr. de Religiosis:* De absolutione sacramentali Religiosis sodalibus impertienda, pag. 431. — V. *S. Congr. de Propaganda Fide:* Immutatio finium praefecturae apostolicae Kaffensis, pag. 432; Erectio praefecturae apostolicae insularum Sundae minorum, pag. 433; Nominationes, pag. 433. — VI. *S. Congr. Rituum:* Decretum adprobationis Ritualis romani, pag. 434; Nivernen. Introductio causae beatificationis et canonizationis Ven. Bernardae Soubirous, pag. 434; Decretum de initio causarum Servorum Dei et de historicis documentis in eis adhibendis, pag. 436. — VII. *S. Romana Rota:* Parisien. Nullitatis matrimonii, pag. 439. — VIII. *Secretaria Status:* Epistola, pag. 446.

Diarium Romanae Curiae: Annuario Pontificio, nomine, onorificenze, necrologio, pagg. 445-448.

ROMAE
TYPIS POLIGLOTTIS VATICANIS

MCCCCXIII.

Directio: Palazzo della Cancelleria. — Roma.
Administratio: Tipografia Poliglotta Vaticana. — Roma.

Pretium annuae subnotationis.
Pro Italia, L. **12.** — Extra Italiam, L. **15.**
Unius fasciculi, L. **1.**

« ***Bis*** fere ***in mense*** (Commentarium) ***prodibit, ac quotiescumque vel necessitas vel utilitas id postulare videbitur*** ». (Ex ***Commentarii Officialis*** ratione, die 29 Octobris 1908 edita).

INDEX HUIUS FASCICULI

(An. V, n. 15 - 27 Septembris 1913)

ACTA PII PP. X.

Litterae Apostolicae.

PAG.

I. *Nostra plurimum.* - Societas « ab oratione assidua pro Pontifice », Barcinone instituta, erigitur in Archisodalitatem cum facultate aggregandi ubique terrarum. - *24 iulii 1913* 417

II. *Exstat in loco.* - Archiconfraternitas sancti Cristophori in oppido « Saint-Christophe le Jajolet » dioecesis Sagiensis erecta, indulgentiis ditatur. - *17 augusti 1913*. . 418

Epistolae.

I. *Ubi reipublicae.* - Ad R. P. D. Antonium Mendes Bello, patriarcham Lisbonensem, recentiora Reipublicae Lusitanae in Ecclesiam acta conqueritur. - *1 martii 1913* . 420

II. *Gratias ex animo.* - Ad dominos Kintzinger, Ernest, Federspil, praesides, et Cuny, secretarium Consilii seu Commissionis Metensi conventui catholicorum Germaniae curando, ob litteras obsequii plenas beatissimo Patri ab eisdem reverenter exhibitas. - *25 iulii 1913*. 422

III. *Iamdudum.* - Ad Carolum card. De Hornig, Veszprimiensium episcopum, vigesimum quintum episcopalis muneris annum explentem. - *1 augusti 1913* 424

IV. *Levandis opificum.* - Ad R. P. D. Michaëlem C. Vasquez, episcopum tit. Legionensem, praesidem virorum coetus regendo operi a Leone XIII nuncupato, ob legum statuta, quibus eadem societas regitur, beatissimo Patri reverenter exhibita. - *1 augusti 1913* 424

V. *Officiosissimis litteris.* - Ad RR. PP. DD. Archiepiscopos et Episcopos quibus utitur patronis catholica studiorum Universitas Andegavensis, ob litteras venerationis et obsequii plenas beatissimo Patri exhibitas. - *15 augusti 1913* 425

VI. *Vobis nuperrime.* - Ad R. P. D. Iulium Mauritium Abbet, episcopum Sedunensem, ceterosque Helvetiorum episcopos, de quinquagesimo anno ab initis eorum annuis conventibus, de Constantinianis sollemnibus ac de coniunctione cum Apostolica Sede. - *16 augusti 1913*. 427

SUPREMA S. CONGR. S. OFFICII.

Sectio de indulgentiis.

Decretum. - Uniformes decernuntur indulgentiae crucibus quae « a missionibus » nuncupantur. - *13 augusti 1913* 429

S. CONGR. CONSISTORIALIS.

PAG.

Erectio dioecesum 430

S. CONGR. DE RELIGIOSIS.

Decretum de absolutione sacramentali religiosis sodalibus impertienda. - *5 augusti 1913* 431

S. CONGR. DE PROPAGANDA FIDE.

I. *Decretum.* - Praefecturae Apostolicae Kaffensis in Africa septentrionali limites innovantur. - *8 septembris 1913* 432

II. *Decretum.* - Insularum Sundae Minorum praefectura apostolica erigitur. - *16 septembris 1913*. 433

III. Nominatio episcopi 433

IV. Nominationes praefectorum apostolicorum 433

S. CONGR. RITUUM.

I. Decretum adprobationis novae editionis typicae Ritualis Romani. - *11 iunii 1913* 434

II. *Nivernen.* - Beatificationis et canonizationis Ven. servae Dei sororis Mariae Bernardae Soubirous, e Societate Sororum caritatis et institutionis christianae « de Nevers ». - *13 augusti 1913* 434

III. Decretum de aliquorum locorum disciplina in initio causarum Servorum Dei emendanda, et de historicis documentis ad ipsas causas recte adhibendis. - *26 aug. 1913*. 436

S. ROMANA ROTA.

Parisien. - Nullitatis matrimonii (Marguerith Dupré-Scaparonne). - *22 aprilis 1913*. . 439

SECRETARIA STATUS.

Ad R. P. D. Alcimum Gouraud, episcopum Venetensem, qui librum *Pour l'action catholique* inscriptum, tamquam venerationis obsequium, beatissimo Patri reverenter obtulit. - *24 augusti 1913*. 446

DIARIUM ROMANAE CURIAE

I. Segreteria di Stato. *Annuario Pontificio, nomine, onorificenze* 447

II. Necrologio 448

Annus V. - Vol. V. Die 27 Septembris 1913. Num. 15.

ACTA APOSTOLICAE SEDIS

COMMENTARIUM OFFICIALE

ACTA PII PP. X

LITTERAE APOSTOLICAE.

I.

SOCIETAS « AB ORATIONE ASSIDUA PRO PONTIFICE », BARCINONE INSTITUTA, ERIGITUR IN ARCHISODALITATEM CUM FACULTATE AGGREGANDI UBIQUE TERRARUM.

PIUS PP. X.

Ad perpetuam rei memoriam. — Nostra plurimum interest, ut populus oret pro Nobis; in tot enim tantique momenti negotiis sustinendis, atque in Apostolico munere, Nobis divinitus commisso, fideliter obeundo, communione precum potissimum adiuvamur, atque ob pia fidelium ad Altissimum vota, novas divinitus vires acquirimus. Quare non sine spirituali laetitia comperimus Barcinone piam Sodalitatem vulgo appellatam « ab Oratione assidua pro Pontifice » canonice erectam exstare, frugiferum ad finem orandi sine intermissione pro conservatione ac triumpho Pontificis Romani. Barcinonensium autem Episcopus significat Nobis Sodalitatem eandem sociorum numero ac pietate florere; plures, societatis ipsius cura, sacras functiones maximo cum spirituali emolumento peragi; sodales ad eucharisticas dapes frequentia in exemplum adducenda accedere; plurimos etiam e religiosis familiis viros societati eidem nomen suum tradere; atque ita in dies huius sodalitii ope devotionem et amorem erga hanc divi Petri Sedem passim in populo percrebrescere. Cum vero et in aliis dioecesibus similia sodalitia erigi velint, addit super enunciatus Barcinonensium antistes in votis sibi admodum esse, ut Sodalitatem ipsam ad Archisodalitii dignitatem evehere dignemur, addita facultate cognomines societates sibi aggregandi. Nos autem votis his

piis benigne annuentes, auditis VV. FF. NN. S. R. E. Cardinalibus Congregationi praepositis pro Concilii Tridentini decretis interpretandis, Apostolica Nostra auctoritate, praesentium vi, Societatem « ab oratione assidua pro Pontifice » Barcinone, uti supra diximus, conditam, in Archiconfraternitatem cum consuetis privilegiis perpetuum in modum erigimus atque instituimus. Archisodalitatis autem sic per Nos erectae moderatori atque officialibus praesentibus et futuris, Apostolica pariter Nostra auctoritate, potestatem largimur, ex qua ipsi, servatis tum Clementis Pp. VIII praedecessoris Nostri rec. me. tum reliquis Apostolicis constitutionibus et ordinationibus desuper editis, alias eiusdem nominis atque instituti societates, ubique terrarum canonice erectas, sibi aggregare, et cum illis indulgentias omnes eidem Archisodalitati a Sede Apostolica concessas, quae cum aliis communicari queant, communicare licite possint ac valeant. Decernentes praesentes Litteras firmas, validas atque efficaces semper exstare et permanere, suosque plenos atque integros effectus sortiri atque obtinere, ipsique Archisodalitati nunc et in posterum plene suffragari; sicque rite iudicandum esse ac definiendum, irritumque et inane fieri si secus super his, a quovis, auctoritate quavis, scienter sive ignoranter attentari contigerit. Non obstantibus contrariis quibuscumque.

Datum Romae apud sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die XXIV iulii MCMXIII, Pontificatus Nostri anno decimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

II.

ARCHICONFRATERNITAS SANCTI CRISTOPHORI IN OPPIDO « SAINT-CHRISTOPHE LE JAJOLET » DIOECESIS SAGIENSIS ERECTA, INDULGENTIIS DITATUR.

PIUS PP. X,

Ad perpetuam rei memoriam. — Exstat in loco vulgo *St-Christophe le Jajolet* appellato dioecesis Sagiensis intra fines, pium Sodalitium in honorem sancti Christophori periclitantium patroni, iam inde ab anno MDCCCLXXXXIX canonice institutum, ac brevi, favente Domino, adeo diffusum, ut illud anno superiore dignum Nos Ipsi duxerimus, quod per similes Litteras Nostras die VIII februarii mensis piscatoris annulo obsignatas ad Archisodalitii gradum eveheremus, cum facultate cognomines societates in universo terrarum orbe sibi aggregandi. Nunc autem cum

Archisodalitii ipsius moderator Nos enixis precibus flagitet, ut tum enunciatae Archiconfraternitatis tum eidem aggregatarum rite confraternitatum sodalibus praesentibus et futuris peculiares nonnullas indulgentias largiri de Apostolica Nostra benignitate dignemur, Nos precibus his, quae in tam frugiferae consociationis bonum atque emolumentum cedunt, quantum in Domino possumus, annuendum ultro libenterque censemus. Quae cum ita sint, auditis VV. FF. NN. S. R. E. Cardd. Inquisitoribus generalibus, de omnipotentis Dei misericordia ac BB. Petri et Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus et singulis fidelibus qui vel in Archisodalitatem memoratam, vel in unam e Societatibus ipsi archisodalitio rite aggregatis, nunc et in posterum ingredientur, die primo eorum inscriptionis, si vere poenitentes et confessi SS. Eucharistiam sumpserint, plenariam; ac tam inscriptis quam in posterum inscribendis vel in dicta Archisodalitate, vel in qualibet e Societatibus ipsi aggregatis Sociis, in cuiuslibet eorum mortis articulo, si admissorum confessione expiati ac viatico muniti, vel quatenus id agere nequiverint, nomen Iesu, ore si potuerint, sin minus corde devote invocaverint, mortemque tamquam peccati stipendium de manu Domini patienter susceperint, etiam plenariam; denique iisdem pariter in Archisodalitatem primariam, vel in eidem aggregatas Societates nunc et in posterum relatis sodalibus, qui singulis annis die festo S. Christophori Mart., aut uno e septem diebus continuis immediate respective sequentibus, ad cuiusque eorum lubitum eligendo, sacramentali admissorum exomologesi expiati, atque eucharisticis dapibus recreati, propria Archisodalitatis vel respectivi Sodalitii ecclesiam aut oratorium, si exstet in locis ubi hi degunt, secus cuiusque curialem aedem visitent, ibique pro christianorum principum concordia, haeresum exstirpatione, peccatorum conversione ac S. matris Ecclesiae exaltatione pias ad Deum preces effundant, similiter plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem misericorditer in Domino concedimus. Praeterea eisdem sodalibus nunc et in posterum pariter supradicta in Archisodalitate, aut in aggregatis Societatibus rite inscriptis, qui quatuor per annum diebus, a respectivorum locorum Ordinariis semel tantum statuendis, contrito saltem corde, aut propria Sodalitii ecclesiam sive sacellum, aut in locis ubi ipsa non reperiantur, propriam cuiusque curialem aedem, preces, uti superius diximus, fundentes celebrent, de numero poenalium, in forma Ecclesiae solita, septem annos totidemque quadragenas; quoties autem iuxta Archisodalitii tabulas, aliquod pietatis, sive caritatis opus exercuerint, similiter de poenalium numero, centum illis dies, in forma Ecclesiae consueta, expungimus. Tandem largimur fidelibus iisdem, si

malint, liceat, excepta plenaria in mortis articulo lucranda indulgentia, reliquis omnibus sive plenariis sive partialibus indulgentiis ac peccatorum remissionibus, functorum vita labes poenasque piare. Contrariis non obstantibus quibuscumque. Praesentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, ut praesentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subcriptis et sigillo personae in ecclesiastica dignitate constitutae munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die XVII augusti MCMXIII, Pontificatus Nostri anno undecimo.

R. CARD. MERRY DEL VAL,
a Secretis Status.

L. ✠ S.

EPISTOLAE.

I.

AD R. P. D. ANTONIUM MENDES BELLO, PATRIARCHAM LISBONENSEM, RECENTIORA REIPUBLICAE LUSITANAE IN ECCLESIAM ACTA CONQUERITUR.

Venerabilis Frater, salutem et apostolicam benedictionen. — Ubi Reipublicae Lusitanae decretum exstitit de societate discindenda Civitatis et Ecclesiae, equidem non cunctati sumus id facere quod apostolici Officii Nos voce admonebamur; litterasque encyclicas « Iamdudum » ad universos catholici orbis Episcopos dedimus, quibus in litteris cum alia conquesti sumus detrimenta quae religioni populi Nobis carissimi iam importata essent, tum praecipue illam damnavimus nefariam legem quae inchoato in Ecclesiae perniciem promotoque operi tamquam fastigium imponeret. Qua in re Nobis non ea sane affulgebat spes, eos qui tum Rempublicam gubernarent, brevi mutaturos esse consilium, conversoque sapienter itinere, sese ex contemptu atque odio ad avitam reverentiam custodiamque revocaturos Religionis catholicae, quae veterem Lusitaniae et potentiam genuit et gloriam. Sed tamen opinabamur posse fieri, ut, cum improba lex deducenda esset in usum, primo animorum tumore paulatim defervescente, humanitatis aequitatisque ratio aliquid valeret ad immodicam ipsius legis molliendam severitatem. Iam vero hanc opinionem res fefellit vehementer: in bello enim contra Ecclesiam administrosque Ecclesiae suscepto tanta tamque acri contentione

perseveratum est, ut Nos, venerabilis Frater, ducamus Nostrarum partium esse per hanc epistolam recentiora quaedam istorum Reipublicae gubernatorum acta expostulare graviter et conqueri.

Illud, primum omnium, dolendum Nobis fuit vos, qui Lusitanis praeestis Ecclesiis, teque ante alios - Episcoporum ex Lusitania, quorum his temporibus ubique est nobilitata virtus, merito principem - quamvis sedulos in obtemperatione publicis potestatibus debita et praecipienda et praestanda, in ius vocari violenterque e vestris exturbari sedibus, huius nimirum unius criminis reos, quod nullo pacto potueritis adduci ut, sacrosancta officia violantes, legum statuta probaretis, quae Nos, utpote Religioni perniciosa, improbassemus. Hanc eamdem ob causam complures e sacerdotum ordine gravissimos viros vel similiter expelli vel etiam coniici in vincula: utrisque vero omnem pervicaciter denegari iniustae remissionem poenae, contra atque ipse Reipublicae praeses, quodam sensu aequitatis impulsus, palam se cupere declarasset. Deinde, non satis habitum est Ecclesiam de possessione bonorum, quae sanctissimis maximeque legitimis nominibus ipsius essent, deiecisse: eo usque imperiosorum hominum procedit arbitrium, ut Ecclesiae ne licentiam quidem permittant corrogandae libere piorum stipis, unde aliqua ex parte cum divinum cultum tueatur, tum ministrorum Dei, quos ad summam egestatem redactos videt, necessitatibus occurrat. Huc accedunt illa non minus deploranda: quod consociationibus *schismaticis* consiliisque *laicorum*, ad legis praescripta conflatis, in disciplinam religiosi cultus, atque in templorum sacraeque suppellectilis usum amplior atque adeo absoluta iam datur auctoritas; quod, ut minaciter denuntiatum erat, iam nonnullis locis sacrae aedes per vim, quamvis acriter repugnante populo, sunt clausae; quod in sacra Seminaria, quae quidem nec multa et misera supersunt, quotidie ingravescit, eorum se gubernationi immiscendo, civilis potestas; quod in ipsis privatis studiorum domibus, nedum in publicis, nullam tradi licet de religione doctrinam; quod ipsae haud ita pridem interceptae sunt litterae huius Apostolicae Sedis, quibus Episcopi cum reliquo Lusitaniae clero edocebantur quemadmodum se difficili quadam in causa gerere deberent. Postremo, ab iniuria, insigniter in personam dignitatemque Nostram contumeliosa, non est nuper temperatum, cum factum est, ut in hac alma Urbe paene sub oculis Nostris lex a Nobis damnata vim suam exerceret. De Instituto loquimur sancti Antonii Lusitanorum, vetusto ac nobili religionis beneficentiaeque monumento, quod quidem, violatis, quae quisque politus humanitate populus habet sacra, testamentis piisque voluntatibus mortuorum, in Institutum alius naturae ac nominis converti vidimus.

Haec Nos, venerabilis Frater, pro Apostolici officii conscientia, ut diximus, facere non possumus, quin iterum detestando et conquerendo denuntiemus. Solliciti Nos quidem et anxii sumus Ecclesiae Lusitanae causa, quae fortasse numquam tam gravibus fuit obiecta periculis; sed dolemus quoque vehementerque dolemus vicem nationis istius et gentis, cui, cum ad emendandam fortunam disciplinamque civilem omnino munera pacis necessaria sint, domestici eiusque in primis exitiosi belli faces subiiciuntur. Quicumque enim praeiudicatis opinionibus partiumque studiis non serviunt, omnes consentiunt nullam populis capitaliorem esse pestem, quam intestina certamina dimicationesque religionis, ut quae maxime alienent animos inter se civium, viresque communis utilitatis effectrices elidant et dissipent. Verumtamen aegritudinem Nostram illud valde levat, quod certo scimus Dei providentis nutu omnia ad salutem Ecclesiae sanctae dirigi, divinamque opem ei tempestive non defore. Nec paulum solatii capimus etiam ex fide, obsequii virtutisque plena, Episcoporum et cleri et catholicorum Lusitaniae in Vicarium Iesu Christi, cuius fidei documenta habuimus iam et plurima et admirabilia. Supplices autem rogamus Deum, velit, hac depulsa tempestate, celeriter Lusitaniae catholicae serenos referre dies; atque interea, caelestium auspicem munerum, ac praecipuae caritatis benevolentiaeque Nostrae testem, tibi, Venerabilis Frater, tuis omnibus in episcopatu collegis, atque universo populo Lusitano apostolicam beneditionem amantissime impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die I mensis martii MCMXIII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

II.

AD DOMINOS KINTZINGER, ERNEST, FEDERSPIL, PRAESIDES, ET CUNY, SECRETARIUM CONSILII SEU COMMISSIONIS METENSI CONVENTUI CATHOLICORUM GERMANIAE CURANDO, OB LITTERAS OBSEQUII PLENAS BEATISSIMO PATRI AB EISDEM REVERENTER EXHIBITAS.

Dilecti Filii, salutem et apostolicam benedictionem. — Gratias ex animo vobis agimus, dilecti Filii, qui de solemni catholicorum hominum e Germania conventu proxime habendo Metis ea quidem vestro et ceterorum omnium nomine ad Nos perscripsistis, quae Nos magno opere delectarent. Etsi enim iam Nobis erat probe cognitum quam vos divinae Religionis studiosi et quem ad modum erga Apostolicam hanc Sedem

essetis affecti, tamen accidit periucundum quod pollicemini vestra vos consilia illustri declaratione cum fidei in Christum Deum tum obsequii in Vicarium Christi auspicaturos esse. Perspecto autem vestro Ecclesiae matris amore, non est mirum si, cum saecularia sacra toto orbe terrarum celebrentur ad recolendam pacem libertatemque ipsi Ecclesiae divinitus a Constantino datam, immortalis facti vestris in contionibus ardens quaedam commemoratio fiet. Quae quidem commemoratio recte vos non vultis in vacuam quamdam gratulationem abeat, sed, cogitationes a praeteritis temporibus ad praesentia revocando, vestram elaborandi pro Ecclesia alacritatem exacuat. Itaque, cum molestissime feratis, sicut optimus quisque catholicorum, principem animarum vestrarum Pastorem in hac non sane digna conditione rerum etiamnunc versari, propositum habetis postulare denuo et vehementer, ut Pontifex Romanus tandem in possessionem plenae eius libertatis restituatur, quam suprema ipsius dignitas et communis catholicarum gentium Patris potestas requirit. Est praeterea consentaneum virtuti vestrae vos ad Ecclesiam quibus impeditur vinculis solvendam animos attendere. In quo illud Nobis praecipue placet, vos pro virili parte daturos operam ut Congregationibus Ordinibusque Religiosorum libera vivendi agendique facultas in utilitatem christiani populi lege tribuatur, et nativa ac sacrosancta Ecclesiae in scholis publicis iura ne violentur. Velle enim Religionem inde exulare, ubi tenerae finguntur mentes filiorum Ecclesiae, improbitatis genus est inhumanae et perniciosae, cui constanter est resistendum. Vos vero non in hoc solum genere, sed usque quaque videmus paratos pro Religione fortiter contendere, quibus quidem nedum est curae ne regnum Christi quidquam detrimenti domi capiat, sed etiam ut foris per sacras missiones ad barbaros magis ac magis dilatetur. - Ceterum fore ut conventus iste optimos fructus rei catholicae per Germaniam afferat, spem bonam Nobis facit, tum omnium vestrum amor Ecclesiae, tum usus rerum et prudentia gravissimorum virorum, quibus vos omnesque e Germania catholici utimini ducibus, tum etiam studium religiosissimae urbis quae conventus habendi sedes erit. Etenim istorum civium pietatem et fidem nemo ignorat, qui conventum Eucharisticum Metensem recordetur. Nos autem rogamus Deum, ut det vobis *sedium suarum assistricem sapientiam,* vosque gratiae suae muneribus adiuvet; quorum auspicem eandemque paternae Nostrae benevolentiae testem, apostolicam benedictionem vobis omnibus, dilecti Filii, amantissime impertimus.

Datum Romae, apud S. Petrum, die XXV mensis iulii MCMXIII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

III.

AD CAROLUM CARD. DE HORNIG, VESZPRIMIENSIUM EPISCOPUM, VIGESIMUM QUINTUM EPISCOPALIS MUNERIS ANNUM EXPLENTEM.

Dilecte Fili Noster, salutem et apostolicam benedictionem. — Iamdudum noveramus te nullam unquam officii partem deserere, quin etiam tam diligenter in pastorali munere versari, ut Dei cultum populique tui salutem mirifice curares; dignum propterea duximus, quem romanae purpurae honore augeremus. Hoc quidem Nostrum de te iudicium confirmavit exhibita Nobis non multo ante de statu dioecesis Veszprimiensis relatio; quam cum legeremus, tum gaudio cumulati sumus, tum laudes gratiasque egimus benignissimo Deo, qui te ad talem agendi sollertiam et ad tantum largiundi studium inflammarit. Laetabilia enim exponebas ac plena solacii: id est clerum istum doctrinis omnis generis rite instructum; christiano populo supernaturalis vitae adiumenta abunde praebita; novas parochiales curias ad sacrorum canonum praescripta constitutas; templa permulta tuis impensis a solo excitata; ingentem praeterea pecuniae vim in id insumptam, ut christiana omnia instituta florerent quam maxime. Quae cum reputemus, videmur nullo pacto posse haec tanta tibi aptius gratulari, quam optantes, ut pro *diebus plenis* episcopalis officii tui, quo annos iam quinque et viginti es sancte perfunctus, praemium tibi Deus rependat amplissimum. Cuius auspicem et paternae benevolentiae Nostrae testem, tibi, dilecte Fili Noster, et clero populoque tuo apostolicam benedictionem peramanter impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die I mensis augusti anno MCMXIII, Pontificatus Nostri decimo.

PIUS PP. X.

IV.

AD R. P. D. MICHAËLEM C. VASQUEZ, EPISCOPUM TIT. LEGIONENSEM, PRAESIDEM VIRORUM COETUS REGENDO OPERI A LEONE XIII NUNCUPATO, OB LEGUM STATUTA, QUIBUS EADEM SOCIETAS REGITUR, BEATISSIMO PATRI REVERENTER EXHIBITA.

Venerabilis Frater, salutem et apostolicam benedictionem. — Levandis opificum angustiis fovendaeque in iisdem religioni opportune admodum factum ut perillustris civis Melchior Concha y Toro Societatem

institueret, quam moderaris. Exhibita sunt Nobis superioribus diebus legum statuta quibus regitur; ex iisdem plane perspeximus quam amanti sapientique caritatis consilio Societas ista opificum complectatur causam. Placuit prae ceteris provida penes eamdem gratificandi ratio, qua nimirum operariis ita consulitur, ut habeant sensim quo sibi ipsi auxilium ferant, sociisque dum aedes et cetera suppeditantur vitae, subsidia haud praetermittuntur quibus prospicitur animis ad sempiterna iuvandis. Cuiusmodi providendi genus congruit sane, ut optime nosti, christianae caritati et ad bonorum opinionem Societati demerendam haud exiguum arbitramur habere momentum. Hisce libenter addimus paternae hortationis Nostrae stimulos et confidimus salutare hoc institutum tanto eos prosequuturos benevolentia, ut florere in dies iisdem adiutoribus pergat. - Auspicem interea divinorum munerum Nostraeque testem benevolentiae tibi, venerabilis Frater, viris quorum consiliis operaque iuvaris, ceteris denique qui in sociorum numero recensentur, apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud S. Petrum, die 1 augusti MCMXIII, Pontificatus Nostri anno decimo.

PIUS PP. X.

V.

AD RR. PP. DD. ARCHIEPISCOPOS ET EPISCOPOS QUIBUS UTITUR PATRONIS CATHOLICA STUDIORUM UNIVERSITAS ANDEGAVENSIS, OB LITTERAS VENERATIONIS ET OBSEQUII PLENAS, BEATISSIMO PATRI EXHIBITAS.

Venerabiles fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Officiosissimis litteris, quas, Andegavum more vestro coëuntes, die 1 mensis iulii ad Nos communi consilio dedistis, non modice recreati sumus: plures enim afferebatis solacii causas, quare assiduae, quibus angimur, curae aliquantulum quiescerent. Quod enim, uti scribitis, Athenaei Andegavensis doctores religiose aperiant, alunni diligenter percipiant puram et integram catholicae Ecclesiae doctrinam, singulari id Nos afficit laetitia; quod vero, Litteris Nostris *Pascendi* ex animo adhaerentes, *Modernismum* perinde habeant ac si ignorarent, id ita Nos erigit ac solatur, ut facere non possimus, quin et vobis vehementer gratulemur, et magistros auditoresque publico laudis testimonio honestemus: immo etiam placet mandare vobis, ut Nostris verbis eos certiores faciatis non tam a communi fidelium Patre laudari quam diligi.

Sed alia quoque occurrunt cur sedulam sollertemque operam vestram admiremur. Curastis enim ut disciplinae, quae ab Athenaei exordio tradi coeptae sunt, non modo constarent ac florerent, sed etiam numero augerentur earum accessione, quae tum ad rei rusticae et agricultionis scientiam, tum ad commercii iura legesque pertinent: quod quidem haud sane parvo verti debet vobis honori hoc tempore, cum cernimus disciplinas alibi non tradi novas sed iam institutas abrogari. Nec praeterire silentio possumus, quot quantaque in dioeceses vestras effluxerint commoda ex isto illustri litterarum optimarumque artium domicilio. Siquidem christiano sensu doctrinaeque apparatissimi ex eo prodierunt tum ludimagistri, quibus collegia vestra omnia et nonnulla clericorum seminaria doctoribus utuntur; tum viri iuris periti qui passim in foro causas diligenter religioseque agunt; tum denique alii permulti, qui rem catholicam popularem fortiter magnoque animo apud vos provehunt. Factum ita est, ut ex Andegavensi studiorum Universitate vis et efficacia omnis eorum pendeat institutorum, quae ad tuendam iuvenum pietatem probitatemque excitata utilissime sunt in istis regionibus, quarum laus praecipua est, traditam a maioribus fidem et pietatis cultum, prae aliis, firmiter acriterque retinuisse.

Verum ex eadem vestra comperimus epistula, Athenaeo tam nobili tamque fructuoso reditus nec tantos esse qui sufficiant, nec pecuniam conferri satis, ut eius perpetuitati vitae provisum dici possit. Dolendum profecto est, eius inopiae, quantum velint, mederi non posse occidentalis Galliae catholicos, cum debeant tot aliis occurrere incommodis largitate sua. Quamquam, ecquis Andegavenses doctores non iure miretur? Ii enim, talem ne sinerent christianae sapientiae palaestram interire, tantuli se docere professi sunt quantuli vix credibile est, et, novo ad hunc diem exemplo, se praedes libenter obstrinxerunt suaque se pecunia respondere non dubitarunt.

Itaque cum Apostolici officii conscientia moneamur Athenaei vestri firmitati quoquo modo prospicere, ne, maximo cum religionis detrimento, in extremum discrimen deveniat, volumus id tandem aliquando perficere, quod decessor Noster fel. rec. Leo XIII, Litteris ad Archiepiscopum Rhedonensem datis die XXX mensis septembris MDCCCXCIII, sibi proposuerat opportuniore tempore perficiendum. Iteratis igitur precibus vestris obsecundantes, eo quod vetat omnino necessitas rem ultra differri, vobis concedimus, dioeceses tres e Britannia minore, Venetensem, Corisopitensem et Briocensem, iam nunc vestris ita accenseri, ut immunes onerum, quae pro Athenaeo Catholico Parisiensi suscepta hactenus sustelerunt, in posterum, Metropolitanam Rhedonensem imitatae, vobiscum,

ad Andegavensem studiorum Universitatem sustentandam, opem operamque conferant. Qua in re, eo potissime spectamus, ut et in Instituto vobis carissimo nonnihil adiumenti impertiamus, et gratum animum Nostrum vobis iisque cunctis significemus, qui, eius causâ, nullis laboribus sumptibusve pepercerunt.

Minime quidem diffitemur, futurum, ut ex hac rerum mutatione aliquid detrimenti Athenaeum Parisiense in praesentia capiat. Verum quidnam e catholicis Galliae sperare non liceat? Eos igitur impensissime cohortamur, velint tam large liberaliterque Parisiensi Instituto subvenire, ut ne ullam quidem iacturam eidem obtigisse appareat. Quod si ecerint et rem Nobis pergratam facturos se sciant et, eo quoque nomine, de Ecclesia ac de communi salute esse optime merituros.

Quod reliquum est, divinae remunerationis auspicem paternaeque benevolentiae Nostrae testem, Vobis, venerabiles Fratres, et clero populoque vestro apostolicam benedictionem amantissime impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die xv mensis augusti, anno MCMXIII, Pontificatus Nostri undecimo.

PIUS PP. X.

VI.

AD R. P. D. IULIUM MAURITIUM ABBET, EPISCOPUM SEDUNENSEM, CETEROSQUE HELVETIORUM EPISCOPOS, DE QUINQUAGESIMO ANNO AB INITIS EORUM ANNUIS CONVENTIBUS, DE CONSTANTINIANIS SOLLEMNIBUS AC DE CONIUNCTIONE CUM APOSTOLICA SEDE.

Venerabiles Fratres, salutem et apostolicam benedictionem. — Vobis nuperrime Sedunum coëuntibus sollemne fuit communem ad Nos dare epistulam, quae observantiam pietatemque in Nos vestram abunde redolet: cuius significationi pietatis maius quidem afferre pondus videntur ipsae causae, quae vos ad scribendum impulere. Coetus enim, quem egistis, quinquagesimus est, postquam decessores vestri consueverunt quotannis in unum aliquem convenire locum, ut gregis saluti collatis consiliis prospicerent. Quod si e tot procellis, quibus regionem vestram hoc temporis decursu agitari vidimus, ad certam quamdam tranquillitatem tolerabilemque rerum condicionem perventum est, id acceptum merito referendum putatis Apostolicae Sedi, quae vobis nulla unquam ratione defuit; at magnam partem est vestrae quoque decessorumque

vestrorum navitati tribuendum, quam eiusmodi congressiones summopere excitarunt. Hac igitur quiete utiliter fruamini, quam continenti vobis labore peperistis; sed nolimus vos eius generis malaciae plus aequo confidere, cum neque adversarii, uti scribitis, desinant Ecclesiae conflare invidiam, neque a magnis tuti sint periculis fideles, quorum procurationem sanctissime geritis. - Gradum deinde facitis, ob rerum contextum, ad Constantiniana tempora commemoranda, quibus, vulgato Mediolani edicto, in eam Ecclesia libertatem est restituta, unde a rerum publicarum rectoribus passim hodie deturbatur. Quod vero, praeclarissimam hanc nacti occasionem, sacrum lubilaeum extra ordinem indiximus, magnas agitis gratias; at maiores Nos vobis habituri sumus, si Helvetios, quibus praeestis, geminatis hortationibus sollicitaveritis, ut, culpis expiatis, ardentiorem caritatis ignem concipiant et bonorum omnium Auctori humiles pro Ecclesia preces continuo adhibeant. - Extrema autem epistula scribitis, trepidis animis universos supplicasse vos Deo pro Nobis, cum, non multo ante, affecta usi sumus valetudine; hoc sane amoris vestri officium grata complexi sumus voluntate, et sciatis velimus omnes, in eo semper Nos permanere consilio, ut, quantulamcumque posthac benignissimus Deus lucis viriumque usuram erit Nobis daturus, in provehenda apud Helvetios catholica re assidui elaboremus vobiscum. - Caelestium interea munerum auspicem paternaeque benevolentiae Nostrae testem, vobis, venerabiles Fratres, et clero populoque vestro apostolicam benedictionem peramanter in Domino impertimus.

Datum Romae apud sanctum Petrum, die XVI mensis augusti anno MCMXIII, Pontificatus Nostri undecimo.

PIUS PP. X.

SUPREMA S. CONGREGATIO S. OFFICII

(Sectio de Indulgentiis).

DECRETUM.

UNIFORMES DECERNUNTUR INDULGENTIAE CRUCIBUS QUAE « A MISSIONIBUS » NUNCUPANTUR.

Ut piarum missionum, quas ad populum verbi Dei praecones habuerint, memoria perseveret ac fructus, passim usu receptum est, ut Crux aliqua, sive in templis, sive apud illa, sive etiam penitus in aprico, rite benedicta erigatur. Vivificum Redemptionis signum aptum est nimirum ad Religionis reclamanda praecepta, ad poenitentiae insinuanda proposita, ad spem futurorum erigendam. Ordinaria Episcoporum auctoritas et Apostolicae Sedis liberalitas censuerunt iampridem, munere Indulgentiarum esse ditandos qui pie se ad haec Signa converterint. Placuit porro Ssmo D. N. D. Pio Pp. X, de Emorum Patrum Cardinalium Inquisitorum generalium consulto, variam in re tollere mensuram, et conformes ubique concedere Indulgentias. In audientia igitur R. P. D. Adsessori S. Officii, feria IV, loco V, die 13 augusti 1913, impertita, apostolica Sua utens auctoritate, abrogavit beatissimus Pater omnes hucusque, etiam a Se Suisve praedecessoribus, Crucibus missionum adnexas Indulgentias, quacumque id factum fuerit vel solemniori forma, quolibet, etiam peculiari et specifica mentione digno, Personarum vel Religiosorum Institutorum privilegio, et sequentes novas, sub enunciandis conditionibus, tribuere dignatus est:

I. Plenariam, defunctis quoque adplicabilem:

1) die erectionis seu benedictionis ipsius Crucis memorialis;

2) die anniversario eiusdem erectionis seu benedictionis;

3) die festo Inventionis S. Crucis (3 maii);

4) die festo Exaltationis S. Crucis (14 septembris), vel uno ex septem respective sequentibus diebus.

Ad has Indulgentias assequendas, oportet ut fideles Ssmam Eucharistiam, rite expiati, suscipiant, Crucem praedictam et aliquam ecclesiam vel publicum oratorium visitent, atque ad mentem Summi Pontificis preces fundant.

II. Partialem, quinque annorum totidemque quadragenarum, similiter adplicabilem, semel in die ab iis fidelibus lucrandam, qui corde

saltem contrito supradictam Crucem aliquo devotionis signo exteriori salutaverint, ac *Pater, Ave* et *Gloria* in memoriam Dominicae Passionis recitaverint.

Esto autem Crux erigenda ex solida decoraque materia confecta; determinato loco adhaereat, vel basi firmiter sustentetur; benedicatur per sacerdotem qui in S. Missione conciones habuerit; accedat insuper, pro his peragendis, consensus Ordinarii loci.

Praesenti in perpetuum valituro absque ulla brevis expeditione. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

M. Card. Rampolla.

L. ✠ S.

† D. Archiep. Seleucien., *Ads. S. O.*

S. CONGREGATIO CONSISTORIALIS

ERECTIO DIOECESUM.

Ssmus D. N. Pius papa X successivis sacrae Congregationis Consistorialis decretis novas, quae sequuntur, dioeceses erexit, scilicet:

21 aprilis 1913. — In ditione Canadensi dioecesim *Montis Laurei*, quae ad orientem, occidentem et septentrionem iisdem finibus circumscribitur, quibus antea ipsa Ottaviensis dioecesis, a qua est seiuncta; ad austrum vero limitibus meridionalibus tractuum seu vulgo *cantons Wright, Northfield, Blake, Bigelow, Wells, Bidwell, Preston, Addington, Amherst, Arundel, Montcalm et Howard* nuncupatorum.

26 iulii 1913. — In republica Mexicana dioecesim *Tacambarensem*, quae constat septem paroeciis archidioecesis Mechoacanae vulgo *Tacámbaro, Ario, Caracuaro, Huetamo, Tiquicheo, Turicato* et *Tuzantla;* itemque sexdecim paroeciis Zamorensis dioecesis vocatis *Aguililla, Acahuato, Apatzingan, Aquila, Arteaga, Coahuayana, Coalcoman, Coyre, Chinicuila, Churumuco, Huacana, Nuero-Urecho, Paracuaro, Tepalcatepec, Tomatlam* et *Tumbiscatio,* cum suis limitibus, quibus memoratae paroeciae in praesens gaudent.

25 augusti 1913. — In Brasilia dioecesim *Arassuahiensem*, cui ad meridiem, ad solis ortum et ad aquilonem iidem sunt fines, quibus circumscribebatur dioecesis Adamantina, a qua dismembrata est; ad solis vero occasum limites municipiorum vulgo *Theophilo Ottoni* et *Minas Novas,* quae novae dioecesi attributa sunt.

S. CONGREGATIO DE RELIGIOSIS

DECRETUM

DE ABSOLUTIONE SACRAMENTALI RELIGIOSIS SODALIBUS IMPERTIENDA.

In audientia habita ab infrascripto Cardinali Pro-Praefecto S. Congregationis de Religiosis, die 5 augusti 1913, sanctissimus Dominus noster Pius Papa decimus, ob peculiares conscientiae rationes, facultatem, quam mense februarii huius anni omnibus Confessariis ab Ordinario Urbis approbatis concesserat quoad absolutionem Religiosis impertiendam, extendere dignatus est ad omnes totius Orbis Confessarios a locorum Ordinariis approbatos. Hi proinde Confessarii, auctoritate Ssmi Domini nostri Pii Papae decimi, omnium Sodalium cuiuscumque Ordinis, Congregationis aut Instituti sacramentales confessiones excipere, quin de licentia a Superiore obtenta inquirere vel petere teneantur, atque valide et licite absolutionem a peccatis in Ordine vel Instituto etiam sub censura reservatis, impertire queant.

Omnibus igitur cuiusque Ordinis, Congregationis aut Instituti superioribus et praesidibus, huius decreti praescripta fideliter Sanctitas Sua in virtute sanctae obedientiae observare mandavit, constitutionibus, ordinationibus apostolicis, privilegiis qualibet efficaciori forma concessis, aliisque contrariis quibuscumque, etiam speciali atque individua mentione dignis, minime obstantibus.

Datum Romae, ex Secretaria S. Congregationis de Religiosis, die, mense et anno quibus supra.

O. Card. Cagiano de Azevedo, *Pro-Praefectus.*

L. ✠ S.

† Donatus, Archiep. Ephesinus, *Secretarius.*

S. CONGREGATIONIS DE PROPAGANDA FIDE

I.

DECRETUM.

PRAEFECTURAE APOSTOLICAE KAFFENSIS IN AFRICA SEPTENTRIONALI LIMITES INNOVANTUR.

Recens erecta de Kaffa meridionali Apostolica Praefectura ut ad septentrionem versus latius pateret, novisque adsignatis limitibus opportunius ad orientem definiretur, Emi Patres S. huius Consilii Fidei Propagandae, plenariis in comitiis, die 25 proxime elapsi mensis augusti, consilium inierunt territoria aethiopicae ditionis ea lege distribuendi, ut praedicta Praefectura Apostolica, deinceps de Kaffa simpliciter nuncupanda, regionem Walagga inter *Baro* et *Goggeb* flumina atque Nilum coeruleum iacentem a Vicariatu Apostolico inter populos *Galla* acciperet, eidemque redderet territoria ad orientem sita 38^{i} gradus longitudinis orientalis (Greenwich), quae ipsi, per Decretum erectionis ab hac S. Congregatione die 28 superioris ianuarii datum, huc usque spectarunt. Quapropter, re mature perpensa, praehabitoque consensu omnium ad id interesse habentium, Kaffensis Praefecturae confinia innovanda esse censuerunt sequentibus noviter statutis: Ad boream Nilo coeruleo et *Mugher* flumine. Ad orientem gradu 38° longitudinis orientalis (Greenwich). Ad meridiem 4° latitudinis borealis gradu lacuque *Rodolfo*. Ad occidentem limitibus civilibus anglo-aethiopicis inter lacum *Rodolfo* et Nilum coeruleum interiectis. Quam sententiam Ssmo D. N. Pio, div. prov., Pp. X, per infrascriptum eiusdem S. Congregationis Secretarium, in audientia praefati diei relatam, Sanctitas Sua in omnibus adprobare ratamque habere dignata est, ac praesens ea de re Decretum fieri mandavit.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis de Propaganda Fide, die 8 septembris, anno 1913.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

II.

DECRETUM.

INSULARUM SUNDAE MINORUM PRAEFECTURA APOSTOLICA ERIGITUR.

Ut in insulis Sundae minoribus, quae ad Vicariatum Apostolicum Batavіensem iam pertinebant, nova promoverentur christianae fidei incrementa, haec sacra Congregatio christiano Nomini Propagando easdem insulas, duobus fere abhinc annis, alumnis Societatis Verbi Divini de Steyl committendas curavit, novaeque Apostolicae Praefecturae in eisdem erigendae consilium inivit. Nunc autem, novis ibidem apostolicis operibus auctis atque solidatis, sacra eadem Congregatio, accedente Summi Pontificis auctoritate, per praesens Decretum, praedictam Praefecturam, in insulis Sundae minoribus, ea tantum excepta cui nomen *Flores*, erectam declarat.

Datum Romae, ex aedibus S. Congregationis de Propaganda Fide, die 16 septembris, anno 1913.

Fr. H. M. Card. Gotti, *Praefectus.*

L. ✠ S.

C. Laurenti, *Secretarius.*

III.

NOMINATIO EPISCOPI.

Brevi apostolico nominatus est:

1 septembris 1913. — *Episcopus titularis ecclesiae Charrensis et vicarius apostolicus Zanzibariensis*, R. P. Ioannes Geraldus Neville, alumnus Congregationis sancti Spiritus.

IV.

NOMINATIONES PRAEFECTORUM APOSTOLICORUM.

Decretis S. Congregationis de Propaganda Fide nominati sunt:

19 augusti 1913. — *Praefectus Apostolicus novae Praefecturae Terrae Gulielmi occidentalis*, R. P. Canisius Theodorus Gellings, e Societate sacrorum Cordium *de Picpus*.

2 septembris. — *Praefectus Apostolicus novae Praefecturae insulae Formosae*, R. P. Clemens Fernandez, ex Ordine Fratrum Praedicatorum.

S. CONGREGATIO RITUUM

I.

DECRETUM

ADPROBATIONIS NOVAE EDITIONIS TYPICAE RITUALIS ROMANI.

De mandato sanctissimi Domini nostri Pii Papae X, praesens Rituale Romanum novissime recognitum, auctum et diligenter revisum a sacra Rituum Congregatione; Sanctitas Sua, referente infrascripto Cardinali ipsius sacri Consilii Praefecto, ratum habere ac probare dignatus est, atque huic editioni, tanquam typicae, futuras eiusdem Ritualis Romani editiones conformes esse debere edixit. Contrariis non obstantibus quibuscumque.

Die 11 iunii 1913.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charyst., *Secretarius.*

II.

NIVERNEN.

BEATIFICATIONIS ET CANONIZATIONIS VEN. SERVAE DEI SORORIS MARIAE BERNARDAE SOUBIROUS E SOCIETATE SORORUM CARITATIS ET INSTITUTIONIS CHRISTIANAE « DE NEVERS ».

Bernardetta Soubirous, cuius nomen latet neminem, ortum duxit die 7 ianuarii 1844 in oppido *Lourdes*, Tarbiensis dioeceseos, ex honestis christianisque parentibus Francisco et Aloisia Casterot. Sive domi sive penes nutricem degens, tenui quamvis atque infirma valetudine laboraret, modestia tamen, obedientia et vitae integritate omnium amorem sibi conciliasse fertur. Ineunte anno 1858, quum ad specum *Massabielle* prope ipsum oppidum *Lourdes* Deiparae Immaculatae ingeminitatis apparitionibus et locutionibus se recreari et Ssmi Rosarii mysteria edoceri

significasset, atque ob eam causam frequens populus ad specum accurreret, plura incommoda ac molestias perferre debuit tum a civili magistratu tum ab ecclesiasticis superioribus, qui, ad veritatem eruendam circa apparitiones et locutiones B. Mariae Virginis a puella relatas, eam iterum iterumque exquisierunt, quin nec levis quidem mendacii vel contradictionis eam arguere potuerint. Inde aucta ita visitatorum utriusque sexus frequentia, ut parochus Peyramale aequum esse duxerit puellam subducere visitantium curiositati. Itaque eodem anno 1858, cura parochi a sororibus *de Nevers* in Hospitium uti discipula et alumna excepta, sacram synaxim, die 3 iunii, cum pietate ac laetitia primum recepit; et religionis ac litterarum studio atque exercitio sedulo incumbens, aegris quoque opem ac solatium attulit. Volvente anno 1866, consilio et auctoritate Episcopi Nivernensis, specu *Massabielle* atque institutionis Hospitio, aeque dilectis, ut divinae vocationi obtemperaret, consalutatis atque relictis, praedictarum sororum novitiatum Nivernensem ingreditur die 7 mensis iulii. Suscepto habitu et tyrocinio peracto, die trigesima octobris anni 1867 professionem emittit, sub nomine Sororis Mariae Bernardae, atque, elapso decennio, die vigesima secunda septembris anni 1878 vota perpetua nuncupat. Regulae atque silentii custos, sicut ab illa, etsi aegrotans, relaxationem nunquam postulasse, ita ad colloquutorium ex obedientia tantum et per breve tempus accessisse perhibetur. Ssmae Eucharistiae et Passionis Dominicae mysteria mente revolvere atque Virginem Immaculatam filiali pietatis affectu prosequi in deliciis habebat. Tandem inter diuturnas infirmitates et suorum officiorum exercitium transiens, ex astmatico morbo, quo iam diu affligebatur, ad extrema deducta et ecclesiae sacramentis munita, Niverni, in domo sui Instituti, pie obiit, die 16 aprilis anni 1879, aetatis suae trigesimoquinto. Sanctimoniae fama quam Dei Famula vivens sibi comparaverat, post obitum clarior et in dies aucta proximam aperuit viam Inquisitionibus Informativis, Ordinaria auctoritate, conficiendis. Quibus adornatis et ad sacram Rituum Congregationem transmissis, servato iuris ordine, ad instantiam Rmi P. Ludovici Copéré, Societatis Mariae, et huius Causae postulatoris, attentisque obsequentibus litteris postulatoriis quorumdam Emorum S. R. E. Cardinalium, plurium Rmorum Sacrorum Antistitum, necnon Capitulorum, Ordinum, Congregationum ac perillustrium virorum, Emus ac Revmus Dnus cardinalis Dominicus Ferrata, loco et vice Emi et Rmi Dni cardinalis Iosephi Calasanctii Vives y Tuto eiusdem Causae Ponentis, in Ordinario sacrorum Rituum Congregationis coetu subsignata die ad Vaticanum coacto, sequens dubium discutiendum proposuit: ***An sit signanda Commissio introductionis Causae in casu et ad effectum de quo***

agitur? Et Emi ac Rmi Patres sacris tuendis ritibus praepositi, post relationem ipsius Emi Proponentis, audito voce et scripto R. P. D. Alexandro Verde sanctae Fidei promotore, omnibus diligenter perpensis, rescribendum censuerunt: ***Affirmative seu Commissionem signandam esse, si Sanctissimo placuerit,*** die 5 augusti 1913.

Facta postmodum de his sanctissimo Domino nostro Pio Papae X per subscriptum sacrae Rituum Congregationis Secretarium relatione, Sanctitas sua rescriptum eiusdem sacri Consilii ratum habens, propria manu signare dignata est Commissionem Introductionis Causae Beatificationis et canonizationis Venerabilis Servae Dei Sororis Maria Bernardae Soubirous e Societate Sororum caritatis et institutionis christianae *de Nevers*, die 13, eisdem mense et anno.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

✝ Petrus La Fontaine, Ep. Charyst., *Secretarius.*

III.

DECRETUM

DE ALIQUORUM LOCORUM DISCIPLINA IN INITIO CAUSARUM SERVORUM DEI EMENDANDA, ET DE HISTORICIS DOCUMENTIS AD IPSAS CAUSAS RECTE ADHIBENDIS.

De Servis Dei, quorum sanctitudo vitae legitime examinanda curatur, nonnullis maxime locis usu venit, ut, cum admovetur manus ordinariis processibus instruendis super eorum virtutibus vel martyrio, sacra quaedam solemnia in ecclesiis indicantur, ac signata *Commissione* ad causam pertractandam apud S. Rituum Congregationem, vulgo diffundatur nuntius, non aequo prorsus loquendi modo, Dei Servum, cuius causa introducta sit, *Venerabilem ab Apostolica Sede esse declaratum,* atque inter ea solemnia pro gratiarum actione panegyricae etiam orationes habeantur eaeque saepius adeo immoderatae, ut facile in errorem inducantur fideles, debitam putantes eisdem Dei Servis venerationem, quae solis beatificatis et canonizatis debetur. Haec animadvertens Ssmus D. N. Pius Pp. X, ne quid Ecclesiae disciplina detrimenti capiat, primum omnium solemnia, quae contra pristinam consuetudinem celebrantur cum agitur de inchoandis processibus ordinariis, reprobavit et prohibuit: deinde recolendam mandavit declarationem additam die 19 februarii 1658 Decretis f. r. Ur-

bani VIII, *Ne, scilicet, per Commissiones introductionis vel reassumptionis seu ulterius progressus causarum tum signatas tum signandas ullum beatitatis vel sanctitatis, aut indultae venerationis et cultus argumentum vel minimum desumi, nec aliud quodcumque ius, quantumvis modici aut fere nullius momenti, in eiusdem causis quaesitum dici vel praetendi possit:* denique, adhibito consilio gravium virorum et exquisito peculiari voto nonnullorum S. R. E. Cardinalium, vetuit Servos Dei quorum causae posthac introducentur, *Venerabiles* appellari, item solemnia peragi occasione decreti editi super causae introductione. Inhaerens autem sententiae f. r. Benedicti XIV, qui tutius fore censuit a panegyricis orationibus penitus abstinere in honorem Servorum Dei nondum beatificatorum, eas haberi orationes edixit in posterum non licere. Permisit vero ut Servi Dei tantummodo post editum decretum super heroicitate virtutum vel super martyrio *Venerabilis* titulo ornentur, ita tamen ut ex hac permissione nullum argumentum indultae venerationis item argui vel praetendi possit. Praeterea consulens pietati fidelium, qui facile hisce in casibus sacrae occasione solemnitatis decipi possent, putantes fas esse ut beatum colere eum de cuius beatificatione iudicium adhuc apud S. R. C. pendeat, solemnia ad gratias Deo agendas etiam post editum decretum super heroicitate virtutum vel martyrio pariter prohibuit, qua tamen prohibitione impedire non intendit quominus in missis addatur, prout decet, collecta pro gratiarum actione.

Idem Ssmus D. N. ad rectam tractationem Causarum beatificationis et canonizationis, earum praesertim quae partim historicis monumentis nituntur, vel earum quae subsidiariae probationis privilegio gaudent, illis ipsis in consilium adhibitis quos supra diximus, et exquisita sententia Rmi Patris Promotoris sanctae Fidei haec constituit:

I. In omnibus causis, praesertim recentioribus, Rmi Ordinarii in condendo informativo processu praeter testes qui causae favent, eos etiam universos omnes qui causae adversantur excutiant, nemine excepto, idque sub poena nullitatis, onerata conscientia tum Ordinariorum tum Promotorum fiscalium.

II. In omnibus causis, praesertim antiquis, cum processu ordinario sive informativo compulsentur omnia et singula historica documenta sive manuscripta, sive typis edita, quae quocumque modo causam respiciant quae agitatur. Ad hoc non modo monendi sunt detinentes iura compulsanda, ut ea Ordinario exhibeant; sed, si res postulaverit, examini subiiciendi erunt sub religione sacramenti custodes cuiusvis archivi vel tabularii sive publici sive privati; summa quoque diligentia et industria curandum est ut cuiuslibet generis documenta ad causam

conferentia conquirantur, quae omnia et singula cognoscenda sunt ad normas traditas a fel. rec. Benedicti XIV, lib. II, c. LII.

III. Antequam in Congregatione ordinaria discutiatur dubium super introductione Causae, sacrorum Rituum Congregationis erit exquirere, pro re nata, documenta apud Curias, uti vocant, generalitias Ordinum et Institutorum religiosorum tum virorum tum foeminarum, necnon in tabulariis sacrarum Romanarum Congregationum, et ubicumque iure praesumitur ea posse reperiri.

IV. Omnia et singula documenta, sive compulsata cum processu ordinario, sive a S. R. C. collecta, subiiciantur iudicio peritorum a S. R. C. eligendorum, qui scriptis doceant de eorum auctoritate et vi.

Promotori vero Fidei, antequam indicetur Congregatio ordinaria pro introductione causae, omnia documenta exhibeantur una cum sententia peritorum.

V. Documenta potiora praecipue ex integro typis edantur, praenotatis nomine auctoris, tempore, loco et ceteris id genus adiunctis, atque inserantur Positionibus super virtutibus vel martyrio, una cum relatione peritorum, quos supra memoravimus, de auctoritate et vi documentorum.

VI. In Positionibus pro Congregationibus Ordinaria, Antipraeparatoria et Praeparatoria, animadversionibus Promotoris Fidei praemittatur synopsis vitae Servi Dei cuius causa tractatur, breviter et lucide ex officio conscripta, desumpta tum ex testibus tum ex documentis.

VII. In singulis vero Causis beatificationis, quarum iudicium in praesens apud S. R. Congregationem quocumque modo pendeat, sacra ipsa Congregatio non procedat ad ulteriora, nisi exhibitis, ab interesse habentibus, et exquisitis ex officio documentis iisque omnibus examinatis quo modo supra dictum est.

Quae omnia et singula Sanctitas Sua decrevit et servari mandavit, curaeque et vigilantiae commisit praesertim Secretarii S. R. C. et Promotoris S. Fidei pro tempore, atque in Acta Apostolicae Sedis referri iussit hac die 26 augusti 1913.

Ex Secretaria S. R. C.

Fr. S. Card. Martinelli, *Praefectus.*

L. ✠ S.

† Petrus La Fontaine, Ep. Charyst., *Secretarius.*

SACRA ROMANA RÓTA

PARISIEN.

NULLITATIS MATRIMONII (MARGUERITH DUPRÉ-SCAPARONNE).

Pio Papa X feliciter regnante, Pontificatus Dominationis suae anno decimo, die 22 mensis aprilis 1913, RR. PP. DD. Antonius Perathoner, Ponens, *Iosephus Alberti et Petrus Rossetti, Auditores de turno, in causa* Parisien. - Nullitatis Matrimonii, *inter* Lucianum Ernestum Marguerith Dupré, *appellantem, repraesentatum per legitimum procuratorem ex officio deputatum, H. Benvignati advocatum, et* Carolam Nemeam Scaparonne, *contumacem, interveniente et disceptante in Causa Vinculi Defensore ex officio, sequentem tulerunt definitivam sententiam.*

Anno 1881 et quidem die 8 octobris Parisiis in parochiali ecclesia S. Francisci Xaverii Lucianus Ernestus Marguerith Dupré et Carola Nemea Scaparonne, matrimonium contraxerunt.

Infelicem tamen hoc coniugale foedus habuit exitum, et iam post duos annos scissum fuit. Vir praeterea haud multo post obtinuit a iudice laico sententiam divortii sibi favorabilem. Sed nonnisi anno 1897 etiam iudicium Ecclesiae in hac causa pronuntiatum est. Die enim 21 februarii anni 1896 institit actor apud Curiam Parisiensem pro declaranda nullitate sui matrimonii, affirmans neque seipsum neque sponsam tempore nuptiarum intra limites parochiae S. Francisci Xaverii domicilium vel quasi domicilium habuisse, proindeque nullum esse matrimonium propter defectum formae Tridentinae seu ex capite clandestinitatis.

Et revera iudex Parisiensis die 4 decembris 1897 sententiam pro nullitate matrimonii in casu tulit. Vinculi Defensor, prout de iure, S. Sedem appellavit et quidem rem detulit ad S. C. S. Officii, ut videret imprimis de quaestione praeiudiciali, an ageretur in themate de casu excepto per Decretum ipsius S. Officii diei 5 iunii 1889, in quo appellatio et secunda sententia necessaria non esset, et in casu negativo quaestionem in merito solveret. S. Officium, cum acta viderentur insufficientia, iussit fieri novas instructiones, at, cum Curia Parisiensis parum novi afferre potuisset, S. Officium rem non definivit, et quidem ideo, ut videtur, quia partes ulteriori tractationi causae renuntiarunt. Nunc vero Ernestus Dupré definitivam sententiam desiderat. Unde petita et obtenta a Summo Pontifice sanatione actorum in Curia Bituricensi confectorum, quae absque

interventu Defensoris vinculi concinnata fuerunt proindeque nullitate laborant, quaestio resolvenda proponitur H. S. O. sub consueta dubii forma: *An constet de matrimonii nullitate in casu?*

Ius quod attinet, Domini Auditores haec observarunt.

Ad matrimonium valide ineundum ex iure positivo in locis, ubi promulgatum est Decretum Concilii Tridentini (Sess. XXIV, c. 1 *De reform. matrimonii*), usque ad diem 19 aprilis 1908, quo vigere coepit Decretum *Ne temere,* requirebatur ut consensus matrimonialis praestaretur coram parocho proprio alterutrius contrahentium vel coram Ordinario vel coram sacerdote qui ab eodem parocho vel dioecesis Ordinario delegationem acceperat. Quae quidem forma erat de essentia matrimonii eiusque defectus peculiare induxit matrimonii impedimentum, quod dicitur clandestinitatis. Parochus autem proprius ille dicebatur, in cuius parochia vel uterque vel saltem unus contrahentium aut verum aut quasi domicilium habuit. Quoad valorem nempe nil referebat, utrum parochus assistens matrimonio sponsi vel sponsae erat proprius, si diversae erant parochiae. Vagorum autem seu eorum qui neque verum neque quasi domicilium habent, parochus proprius communiter censebatur is, in cuius parochia commorabantur. Si una tantum pars erat vaga, matrimonium tum coram parocho vagi tum coram parocho alterius partis domicilium vel quasi domicilium habentis contrahi poterat. Magna autem controversia erat, an vagi coram quocumque parocho de mundo seu coram quovis parocho quem elegerint sponsi, valide contrahere potuerint. Quae controversia quidem nondum authentice definita est, sed procul dubio menti Concilii Tridentini magis conformis est doctrina quae sustinet, vagum posse solummodo nuptias celebrare aut coram parocho loci in quo actu habitat, aut coram parocho proprio alterius partis. Quam sententiam plures iique validi auctores tenuerunt ac tenent, licet alia sententia, vagos posse contrahere coram quocumque parocho, etiam sit probabilis (Cfr. Wernz, t. IV, n. 178). Praeter parochum valide matrimonio assistere valebat quivis alius sacerdos de ipsius parochi proprii seu Ordinarii licentia, quae tamen debebat (uti etiam in iure novo) esse expressa i. e., ante copulationem reapse data sive oretenus sive in scriptis; licentia mere praesumpta non sufficit. Praeterea in matrimonio contracto coram extraneo sacerdote supponi non potest facultatem eidem delegatam fuisse, sed id per testes aut documenta aut saltem per facta concludentia ostendi debet. Denique iuvat adnotare matrimonia clandestina invalida per diuturnam cohabitationem non convalescere (Cfr. ad rem Aichner, *Compendium iuris eccl.,* ed. 11, p. 682 sqq. Cfr. etiam Alberti, *De domicilio ecclesiastico acquirendo et amittendo*).

Hisce in iure stabilitis, *factum quod attinet*, Patres praeprimis animadverterunt plene probatum esse, matrimonium in casu contractum fuisse in ecclesia parochiali S. Francisci Xaverii sine delegatione, quia nupturientes indicati fuerunt tamquam habitantes in territorio praedictae parochiae. Neuter scilicet nupturientium personaliter parochum S. Francisci adiit ad tractandum de futuro matrimonio; coniugii enim praeambula coram dicto parocho persoluta fuerunt a sponsi matre et familia Scaparonne, quae tamen nec sponsi nec sponsae verum domicilium indicarunt. In libro nempe matrimoniorum paroeciae S. Francisci Xaverii, sponsus habitasse dicitur *Rue Vaneau 82*, ubi de facto habitabat sponsi frater, sponsa vero domicilium habuisse dicitur *Avenue Lowendal 5*, ubi eiusdem soror habitabat. Ambae dictae viae in parochia S. Francisci Xaverii sitae sunt.

Iam vero ex actis plene probari potest, sponsam Carolam Nemeam Scaparonne tempore matrimonii una cum matre domicilium habuisse in via *Cler 53-bis*, quae sita est in parochia *S. Pierre du Gros-Caillou*, et quidem iam inde ab anno 1879. Id praeter actorem plures asserunt testes. Ita domina Deletry Fridam: « Mlle Scaparonne habitait avec sa « mère rue Cler 53-bis. Je crois que Mlle Scaparonne a toujours habité « avec elle. Elle était certainement avec elle pendant les deux ou trois « années qui précédèrent le mariage et pendant lesquelles je les ai con- « nues ».

Quod confirmant testis Bonnier dicens: « La famille Scaparonne « habitait rue Cler je ne sais pas depuis combien de temps. Mademoiselle « Scaparonne habitait avec ses parents » et testis Adulphus Marguerith Dupré: « Madame Scaparonne et sa fille habitaient rue Cler, mais je ne « sais pas depuis combien de temps ». Tempus commorationis matris Nemeae in via Cler accuratius indicat F. Bisson, ianitor: « Je reconnais « avoir eu pour locataire au 53-bis de la rue Cler Mme Scaparonne de « 1879 à 1882 ». Idem fere asserit dicti ianitoris uxor Anna Guilbert Bisson, dicens: « Je sais seulement qu'elle (la famille Scaparonne) est restée à « cette adresse (rue Cler) environ deux ans et demi ». Quae testimonia rem quoad domicilium Nemeae tempore matrimonii extra quamlibet dubitationem ponunt. Unde nullam meretur considerationem hypothesis Nemeam tempore matrimonii forte habuisse domicilium apud sororem, quae, prout ex actis constat, habitabat intra limites paroeciae S. Francisci Xaverii. Ad fulciendam hanc hypothesim sequens adducitur argumentum: mater Nemeae contraria fuit matrimonio et proinde improbabile non videtur, Nemeam, ad matris vincendam resistentiam, ad sororem coniugatam se recepisse, ibique diem matrimonii exspectasse. Ast nul-

lum afferri potest documentum, quod huiusmodi hypothesim vel probabilem reddat.

E contra adsunt argumenta quae hanc hypothesim fere excludunt. Una enim voce testes affirmant, Nemeam semper una cum matre habitasse, et ne unus quidem ex eis unquam est suspicatus, eam domicilium habere potuisse penes suam sororem. Addatur quod Nemea petita fuit in matrimonium non apud sororem sed apud parentes in via Cler 53-bis degentes, et ibidem aliquot dies post matrimonium una cum viro est commorata.

Nec quoad domicilium familiae Scaparonne tempore matrimonii dubitari eo potest quod proprietarius domus in via Cler 53-bis vagam tantum fecit attestationem scribens: « Je certifie que madame Scapa- « ronne a habité chez moi rue Cler 53-bis », coram iudice vero dicens: « Je crois que la famille Scaparonne a habité chez moi depuis la fin « de 1879 jusqu'en 1881 ». Haec attestatio, quamtumvis vaga, praeprimis non excludit familiam Scaparonne usque ad diem matrimonii, i. e. usque ad diem 8 octobris 1881, in via Cler 53-bis habitasse, quod praeter actorem asserit etiam ianitor. Praeterea sponsi, ut dictum est, etiam post matrimonium aliquot dies ibidem commorati sunt. Proprietarium vero dictae domus, tempus commorationis familiae Scaparonne non bene recordatum esse eo explicatur, quod vir erat fere octogenarius.

Ut Nemea Scaparonne, ita etiam Marguerith Dupré in parochia S. Francisci Xaverii nec verum nec quasi domicilium habebat. Imo cum sub finem mensis septembris 1881 matrimonii ineundi causa Parisios venerit, in dicta parochia ne commoratus quidem est. Ipse enim affirmat: « J'ai habité alors à l'hôtel de Chartres, rue de Borgogne, et de la rue « de Farenne. J'étais descendu là seulement en passant. Immédiatement « après le mariage, j'ai habité chez ma belle-mère 53-bis, rue Cler. Mes « parents habitaient Bourges. Pour moi, je n'avais pas encore de domi- « cile fixé à Paris à mon retour de Laon ». Dictum autem diversorium « de Chartres » situm erat extra limites parochiae S. Francisci Xaverii. Quod si assertio actoris ad probandum defectum domicilii non sufficiat, alia adsunt argumenta, quibus omnino excluditur Ernestum tempore matrimonii habuisse quasi domicilium in parochia S. Francisci vel in alia parochia Parisiensi.

Praeprimis enim assertionem actoris saltem indirecte confirmant testes Berriaux et Adulphus Marguerith Dupré, ex quorum depositionibus constat virum post matrimonium aliquantulum apud socrum habitasse, quod non fecisset si aliud domicilium Parisiis sibi iam comparavisset. Quoad habitationem in *rue Vaneau 82*, optime iam animadvertit

Officialis Parisiensis dicens: « Quoad virum inutile est quaerere, num « revera habitaverit *rue Vaneau 82,* nam certum est, ipsum paucis ante « diebus Parisios petiisse; certum est, domum *82 rue Vaneau* fuisse et « esse diversorium; certum est, ipsum post matrimonium ibi non habi- « tasse, unde quoad parochias Parisianas vagus erat ».

Nunc autem subintrat quaestio, utrum Ernestus omnino vagus fuerit, an alicubi extra Parisios verum vel quasi domicilium habuerit. Si primum valor matrimonii penderet a quaestione iuris, an vago necessarium sit contrahere coram parocho actualis commorationis vel an sufficiat contrahere coram quocumque parocho de mundo; si alterum certum iam est, nullitate laborare matrimonium in casu, quia nullo iuris fundamento nititur competentia parochi S. Francisci Xaverii. Soluta hac quaestione, quae facti est, sensu affirmativo, prima iam inutilis evadit; illa igitur primum est perpendenda.

Actor Biturici natus erat ibique ipsum apud parentes usque ad tempus matrimonii suum domicilium retinuisse, satis patet ex depositione trium testium, quos Ordinarius Bituricensis omnino fide dignos dicit. En depositio testis Duand: « Mr Marguerith Dupré était dans sa « famille, excepté quand il allait faire les interim qui lui étaient confiés. « Son domicile était toujours Bourges dans sa famille. Il habitait dans « sa famille; lors de ses missions, il était en garni où à l'hôtel. À Laon « où à Paris, il n'était qu'en passant et n'était pas chez lui. Dès qu'il « avait fini sa mission il revenait à Bourges. Il avait une chambre « meublée avec ses économies dans la maison de ses parents. Après « son mariage il a quitté sa famille. Avant, il n'avait pas l'intention d'avoir « une maison ». Idem confirmat testis Hervet: « Il était toujours dans « sa famille. Revenu à Bourges toutes les fois que ses missions étaient « terminées, il était reçu chez ses parents comme l'enfant de la maison ». Eodem fere modo deposuit testis Lacoste: « Il revenait toujours à Bourges « après sa mission terminée. Il avait une chambre dans la maison de « ses parentes, comme enfant de la maison. Il n'à jamais quitté sa famille « si ce n'est après son mariage. Il ne savait pas alors où il irait. Donc « pas d'appartement à lui ».

Ex eorumdem testium depositionibus etiam colligitur Ernestum qua officialem *des télégraphes*, a superioribus suis quidem modo hic modo illuc missum fuisse, in locis autem ubi officii causa morabatur, domum propriam numquam habuisse, sed semper vel in diversorio vel in aliquo cubiculo locato habitasse. Quod demonstrat, Ernesto numquam mentem fuisse acquirendi aliquo in loco domicilium, relinquendo illud quod Biturici habebat. Hoc autem domicilium Bituricense Ernestum non ami-

sisse per frequentes et etiam longas absentias in comperto est, quia domicilium non amittitur etiam per absentiam plurium annorum, quousque maneat animus revertendi.

Notandum porro est, ad quasi domicilium acquirendum duo simul, requiri scilicet habitationem actualem in aliquo loco et animum ibidem permanendi per maiorem anni partem. Ast Ernestus Parisios veniens ad summum animum habuit domicilium suum constituendi extra parochiam S. Francisci Xaverii, scilicet in domo uxoris, quo etiam immediate post nuptias se contulit.

Ernestum demum suum domicilium retinuisse Biturici apud parentes, confirmatur ex eo, quod ibi sua bona, in specie cubiculum sibi paratum conservabat, ibi inter electores recensebatur, ibi sua tributa solvebat. In eadem urbe etiam peractae fuerunt proclamationes civiles et proinde probabiliter etiam ecclesiasticae, quamvis de his non constet. In litteris enim a Curia Bituricensi die 4 octobris 1897 Curiae Parisiensi datis haec leguntur. « Quant à la publication à l'église il nous a été impos« sible d'en trouver trace. Le cahier des publications de 1881 n'existe « plus à la paroisse de la Cathédrale ».

Cum igitur certum sit, Ernestum suum domicilium habuisse Biturici, videndum est, an ipse, quando Parisios matrimonii ineundi causa petiit, habuerit intentionem derelinquendi hoc suum domicilium Bituricense et aliud acquirendi, seu an ipse ante matrimonium suum domicilium revera dereliquerit et factus sit momentanee vagus.

Actor interrogatus a delegato Bituricensi « Vouliez-vous, au moment « de votre mariage avoir votre maison, votre appartement à vous? », respondit: « Lors du mariage son intention était de se faire un domicile « à Paris quittant alors celui de Bourges ». Statim autem adjungit: Le « domicile que voulait prendre le demandeur après son mariage, devait « être à Paris ou ailleurs; rien n'était encore décidé »: Ex quibus verbis minime deduci potest, Ernestum patriam suam dereliquisse animo non amplius revertendi et proinde in ipso momento matrimonii ibi amisisse domicilium. Nam indubitati iuris est, domicilii iam habiti mutationem non praesumi, nec domicilium censeri mutatum, nisi per expressam animi voluntatem. Iam vero in casu nullum afferri potest argumentum positivum Ernestum, qui matrimonii ineundi causa expetiit obtinuitque Lauduno transferri Parisios, firmam habuisse voluntatem dereliquendi domicilium suum Bituricense. Imo e contrario testes iurati deponunt, Ernestum ante matrimonium domicilium Bituricense non mutasse, omnes quoque circumstantiae suadent, ipsum ante matrimonium dictum domicilium non dereliquisse. Ernestus, ut ex rei natura sequitur, cogitabat quidem

de paranda sibi habitatione, at cum certus non esset quamdiu Parisiis remanere posset, nullam determinationem ceperat, ideo etiam immediate post matrimonium una cum uxore apud socrum habitavit.

Verissimum quidem est, posse quemdam amittere domicilium prius-quam alterum de facto acquirat, si nempe a primo discessit cum expressa intentione non amplius revertendi. Ast haec intentio in casu nostro concludenter probari nequit. Potius intentio Ernesti ita est interpretanda, ut voluerit vetus domicilium retinere, usque ad illud momentum, quo novum acquisivisset, aliis verbis usquedum adesset ratio, quae ante matrimonium non exstabat, derelinquendi domicilium Bituricense.

Cum igitur concludenter probari non possit, Ernestum suum domicilium paternum ante matrimonium dimisisse, ipse vagus dici nequit ideoque supervacaneum est quaerere, an in casu necessaria fuerit assistentia parochi actualis commorationis, quamvis ut supradictum est, iuxta comuniorem sententiam vagorum parochus proprius ante Decretum *Ne temere* censeretur ille, in cuius parochia commorabantur.

Domini Auditores admiserunt quidem aliquod dubium, an Ernestus ante matrimonium domicilium paternum dereliquerit, minime deesse, existimarunt tamen agi de dubio levi ideoque non posse applicari principium in iure notum « In dubio standum est pro valore matrimonii ». Hoc sane valet, quando agitur de dubio probabili in favorem matrimonii, minime vero, quando agitur de dubio levi, imo levissimo, ut in casu; tale enim dubium spernendum est, prout docet Card. D'Annibale (Cfr. p. III, n. 478, edit. III).

Quibus omnibus in iure et facto perpensis, Christi nomine invocato, Nos infrascripti Auditores de turno pro Tribunali sedentes, et solum Deum prae oculis habentes, decernimus, declaramus et definitive sententiamus, proposito dubio respondentes: *Affirmative, seu constare de matrimonii nullitate in casu.*

Ita pronunciamus, mandantes Ordinariis locorum et ministris tribunalium ad quos spectat, ut exsecutioni mandent hanc nostram definitivam sententiam, et adversus reluctantes procedant ad normam ss. canonum, et praesertim cap. 3, sess. XXV, *de reform.*, Concilii Tridentini, iis adhibitis exsecutivis et coërcitivis mediis, quae magis efficacia et opportuna pro rerum adiunctis exstitura sunt.

Romae, in sede Tribunalis S. R. Rotae, die 22 aprilis 1913.

Antonius Perathoner, *Ponens.*
Iosephus Alberti.
Petrus Rossetti.

Sac. Tancredes Tani, *Notarius.*

SECRETARIA STATUS

AD R. P. D. ALCIMUM GOURAUD, EPISCOPUM VENETENSEM, QUI LIBRUM, « POUR L'ACTION CATHOLIQUE » INSCRIPTUM, TAMQUAM VERERATIONIS OBSEQUIUM, BEATISSIMO PATRI REVERENTER OBTULIT.

Monseigneur,

Le Saint-Père, Pie X, a eu pour très agréable le filial hommage du livre que Votre Grandeur vient de publier sous ce titre: *Pour l'action catholique.*

Dans cet ouvrage plein d'intérêt et d'actualité, Votre Grandeur, s'inspirant des Directions du Saint-Siège, insiste avec raison sur la nécessité de l'Action Catholique, en rappelle les conditions et indique le vaste champ où elle est appellée à s'exercer. Ces pages vivantes et vécues, qui racontent vos efforts et aussi vos succès, sont éminemment propres à ranimer dans les cœurs de tous les catholiques, prêtres et fidèles, la flamme de l'apostolat et à rendre leurs travaux féconds, en les conviant à l'union et l'organisation sur le terrain religieux.

Sa Sainteté se plaît à vous féliciter de cette œuvre opportune et de votre sollicitude pour vos chers diocésains, ainsi que de votre zèle à coopérer au mouvement et au progrès religieux dans votre cher pays.

Comme gage de sa bienveillance paternelle et des faveurs célestes, Sa Sainteté vous accorde de tout cœur, pour Votre Grandeur et pour son œuvre, la Bénédiction Apostolique.

J'ai reçu moi-même, avec une particulière satisfaction, l'exemplaire que Votre Grandeur a bien voulu m'offrir, et, avec mes félicitations et mes remercîments personnels, je vous prie d'agréer, Monseigneur, l'assurance de mon entier dévouement en Notre-Seigneur.

Rome, le 24 août 1913.

R. Card. Merry del Val.

DIARIUM ROMANAE CURIAE

SEGRETERIA DI STATO.

La Direzione dell'*Annuario Pontificio* prega vivamente gli Illmi e Revmi Monsignori, Arcivescovi, Vescovi, Abati, Superiori degli Ordini Religiosi, Rettori dei Co egi Urban e quanti possono avervi interesse, di voler inviare a questo ufficio (presso la Segreteria di Stato - Vaticano) le notizie e rettifiche riguardanti le rispettive Diocesi ed Instituti da inserirsi nell'*Annuario Pontificio* pel prossimo anno; in conformità delle Lettere ed istruzioni date da Sua Eminenza Revma il sig. cardinale Merry del Val, Segretario di Stato di SUA SANTITÀ, in data del 15 giugno 1911 e 1912.

NOMINE.

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di nominare:

Prelati Domestici di S. S.:

10 agosto 1913. — Mons. Augusto Benvenuti, già parroco di S. Salvatore in Lauro a Roma.

25 agosto. — Mons. Luigi Cicerchia, vicario generale della diocesi di Palestrina.

26 agosto. — Mons. Luigi Giovanni Klein, vicario generale della diocesi di Lincoln.

3 settembre. — Mons. Pio Antonelli, canonico della cattedrale di Treviso.

6 settembre. — Mons. Antonio Paleologo, vicario generale della diocesi di Sira.

6 settembre 1913. — Mons. Francesco Marengo, vicario generale onorario della predetta diocesi.

13 settembre. — Mons. Salvatore Dellaira, vicario generale della diocesi di Caltanissetta.

ONORIFICENZE.

Con Brevi apostolici il Santo Padre si è degnato di conferire le seguenti onorificenze:

La Commenda dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

17 agosto 1913. — Al sig. Guglielmo Hamm, della diocesi di Breslavia.

La Commenda dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

19 agosto 1913. — Al sig. Emilio Wychodil de Hannaburg, dell'archidiocesi di Olmütz.

Il Cavalierato dell'Ordine Piano:

27 agosto 1913. — Al sig. Elia Domenico Brunelle, della dioc. di S. Germano di Rimouski.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe civile:

23 agosto 1913. — Al sig. Gualtiero von Mayrhauser, I. e R. viceconsole A. U. a Scutari.

— Al sig. Rodolfo Kohlruss, I. e R. viceconsole A. U. nella stessa città.

— Al sig. Pietro Selem, addetto dell'I. R. consolato A. U. nella predetta città.

12 settembre. — Al sig. conte Antonio d'Estienne de Prunières della diocesi di Gap.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Gregorio Magno, classe militare:

3 settembre 1913. — Al sig. Giuseppe Vincent, già zuavo pontificio, della archidiocesi di Ottawa.

Il Cavalierato dell'Ordine di S. Silvestro Papa:

23 agosto 1913. — Ai signori Nassuf bei Disdari e Giuseppe Hagia, dragomanni nell'I. e R. consolato A. U. a Scutari.

29 agosto. — Al sig. rag. Cesare Pagliari, di Cremona.

NECROLOGIO.

7 settembre 1913. — L'Emo signor cardinale Giuseppe Calasanzio Vives y Tuto, prefetto della sacra Congregazione dei Religiosi.

12 settembre. — Mons. Giovanni Fedele Battaglia, arciv. tit. di Cizico.

20 settembre. — Mons. Gaspare Feliciano Cyrtowt, vescovo di Samogizia.

Opera et opuscula quae veneunt Romae apud **Administrationem Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis „.** *(Tipografia Poliglotta Vaticana, Roma).*

S. R. ROTAE DECISIONES seu SENTENTIAE

quae iuxta Legem Propriam et Constit. "Sapienti consilio„ Pii PP. X prodierunt anno 1909, cura eiusdem S. Tribunalis editae, cum praefatione a Rmo Lega Decano exarata de veterum decisionum natura et origine earumque collectionibus. - VOLUMEN I. - In 8° grande carta a mano, pagg. LIV-186 . . . . . L. 6.—

— Vol. II, anno 1910, pagg. IV-390 . . . . . » 7.—

Formula iurisiurandi in MOTU PROPRIO « *Sacrorum Antistitum* » a Summo Pontifice Pio X, et **Professio orthodoxae Fidei** iuxta formam a Summis Pontificibus Pio IV et Pio IX praescriptae. (Dieci copie Cent. **30**. - Cinquanta copie L. **1,50** - Cento copie L. **2,80**). — Extra Italiam Decem exemplaria L. **0,40**. - Quinquaginta exemplaria L. **2**.— - Centum exemplaria L. **4**.—

Acta PII X P. M., Vol. I. (1903-1904), pp. 464, in carta a mano L. **10**.—

— Vol. II (1905), pp. 276 L. **7**.—

— Vol. III (1906), pp. 334 L. **7**.—

Regulae servandae in iudiciis apud S. Romanae Rotae tribunal approbatae et confirmatae a PIO PAPA X. - In 8°, pp. 74. — PRETIUM: Pro Italia L. **0,60**. — Extra Italiam L. **0,75**.

De amotione administrativa ab officio et beneficio curato. — Decretum S. Congregationis Consistorialis (Ex *Actis Apostolicae Sedis*). - In 8°, pp. 16. — PRETIUM: Pro Italia L. **0,30** — Extra Italiam L. **0,40**.

Regulae servandae in iudiciis apud Supremum Signaturae Apostolicae tribunal. - In 8°. — PRETIUM: Pro Italia L. **0,60** — Extra Italiam L. **0,75**.

Acta et Decreta Concilii Plenarii Americae Latinae, in Urbe celebrati anno Domini MDCCCXCIX-MDCCCC, 2 voll. in 8° L. **10**.—

VOL. I. *Acta*, pp. CXX-462. - II. Appendix, pp. 784.

Appendix ad Concilium Plenarium Americae Latinae. In 8° pp. 784 L. **6**.—

De Romana Curia. Constitutio Apost. S. D. N. Pii Papae X, P. M. 1908, p. 72 in 8° L. **0,50**.

De Romana Curia, in 8°, pp. 164 L. **1,50**.

I. Constitutio Apostolica *Sapienti Consilio*. - II. Lex propria Sacrae Romanae Rotae et Signaturae Apostolicae. - III. Ordo servandus in Sacris Congregationibus, Tribunalibus et Officiis Romanae Curiae. - IV. Constitutio Apostolica *Promulgandi*. - Accedit: Index alphabeticus rerum notabilium.

Dottrine (Le) Moderniste. Lettera Enciclica della Santità di N. S. Papa Pio X a tutti i Vescovi dell'orbe cattolico, in 8° pp. 58 L. **0,40**.

Doctrines (Les) Modernistes. Lettre Encyclique de N. St Père Pie X à tous les Evêques des l'univers catholique. 1907, in 8°, pp. 66 L. **0,50**.

Pii PP. X. MOTU PROPRIO « *Sacrorum Antistitum* » quo quaedam statuuntur leges ad modernismi periculum propulsandum. - In 8°, pp. 28. — PRETIUM: Pro Italia L. **0,50** — Extra Italiam L. **0,60**.

Nova editio facta est:

MARTYROLOGIUM ROMANUM

Gregorii XIII jussu editum, Urbani VIII et Clementis X auctoritate recognitum ac deinde anno MDCCXLIX Benedicti XIV opera ac studio emendatum et auctum.

Editio typica Vaticana, auspice SS. D. N. Pio Papa X, confecta, in qua Sanctorum et Beatorum exstant elogia, a S. Rituum Congregatione ad haec usque tempora adprobata.

Haec Romani Martyrologii editio, quam S. Rituum Congregatio diligenter recognovit ac Typicam declaravit, multo emendatior multoque locupletior est quam quae ad hunc diem prodierunt, retractatis additisve nonnullis Sanctorum elogiis, ipso aliquantum commutato eorum ordine, adiectis etiam variis indicibus, quorum ope facillimum est reperire, quidquid in libro perquiratur.

Voluminis duplex est forma: maior pro servitio chorali, minor pro usu privato ac pro iis, qui rebus student liturgicis.

PRETIA:

Editio in-8 mai. (29 × 20), in *charta manufacta* et *charactere rubro-nigro*, fol. LXXXVII–396 . . . . . Lib. **8,50**

— Volumen pelle caprina contectum dorso, ceterum linteo, angulis rotundatis, foliis sectione rubricatis, titulo aureo . . . . . Lib. 12 —

— Cum tegumento pellis caprinae nigrae, angulis rotundis, sectione foliorum aurea, dorso lateribusque auro ornatis . . . . . Lib. 15 —

Editio in-8 min. (22 × 14), in *charta optima et levigata* et *charactere rubro-nigro*, fol. CXLIX–673 . . . . . Lib. **4,50**

— Volumen pelle caprina contectum dorso, ceterum linteo, angulis rotundatis, foliis sectione rubricatis, titulo aureo . . . . . Lib. 7 —

— Cum tegumento pellis caprinae nigrae, angulis rotundis, sectione foliorum aurea, dorso lateribusque auro ornatis . . . . . Lib. 9 —

MARTIROLOGIO ROMANO

Edito per ordine di Gregorio XIII, riconosciuto per autorità di Urbano VIII e Clemente X, e quindi nel 1749 emendato ed accresciuto per opera e studio di Benedetto XIV.

Edizione tipica Vaticana fatta sotto gli auspici del SS.mo Signor Nostro Pio Papa X, nella quale sono inseriti gli elogi dei Santi e dei Beati, fino ad oggi approvati dalla S. Congregazione dei Riti.

Questa nuova edizione del Martirologio Romano, in lingua italiana, che la Sacra Congregazione dei Riti ha riveduto e dichiarato tipica, è molto più ricca e completa di quelle che fino ad oggi furono pubblicate, essendo stati corretti e completati alcuni elogi di Santi, ed essendovi aggiunti vari indici, i quali rendono facilissima ogni ricerca che abbia a farsi nel libro.

L'edizione in lingua italiana viene pubblicata per comodità specialmente delle Monache, delle Congregazioni Religiose, delle pie Confraternite e delle Famiglie cristiane nelle quali ogni giorno, ad intelligenza di tutti, si suol leggere il Martirologio Romano in lingua volgare.

PREZZI:

In-8 (26 × 16), in *caratteri grandi rosso-neri, carta a mano-macchina*, pp. XVI-388 Lire **4** —

— In mezza legatura, dorso ed angoli in pelle di capra, cartoni in tela, angoli rotondi, taglio rosso, titolo in oro sul dorso . . . . Lire 7 —

— In piena pelle di capra nera, angoli rotondi, doratura sul dorso e sui piani, taglio dorato . . . . . Lire 9 —

Decreto della S. C. dei Religiosi sulle Confessioni di Monache e di Suore, p. 8 in 12° . . . . . Al cento: L. 3 —

Decret sur les Confessions des Moniales et des Sœurs, p. 8 in 12° . . » » 3 —

Decreto sobre las Confesiones de las Monjas y de las Hermanas, p. 8 in 12° » » 3 —

A Decree regarding the Confessions of Nuns and Sisters, p. 8 in 12° . . » » 3 —

Dekret über die beichten der Klosterfrauen mit feierlichen sowohl wie mit einfachen gelübden, p. 8 in 12° . . . . . » » 3 —

Veneunt Romae apud Administrationem Commentarii Officialis "Acta Apostolicae Sedis" (*Tipografia Poliglotta Vaticana, Roma*).